

проведення відповідних занять для «чайників», зарахувавши ці заняття як підвищення кваліфікації і для тих, хто навчатиме, і для тих, хто навчатиметься.

На сьогодні маємо велику практику надзвичайно потрібної для людства роботи з дорослими учнями, є що у цій царині вивчати, але дуже багато чого мусимо для неї робити.

ЛІТЕРАТУРА

1. Марчук А. В. Андрагогіка : навчальний посібник / Алла Марчук. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
2. Збірник тез Всеукраїнської Інтернет-конференції «Актуальні проблеми університетської та професійної післядипломної освіти в кризових умовах» / НАПН України; Ун-т менедж. Освіти. К., 2015. 112 с.
3. Мухіна Т., Гаврилова В., Гнатик Д. Дистанційне навчання очима викладачів та учнів. // Освітній процес: методика, досвід, проблеми: наук.-метод. зб. ХНУПС. 2022. № 2 (160) 2021 р. С. 41-46.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наумчук П. М.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

Красовська О. О.

*доктор педагогічних наук, професор
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

Вітчизняна система охорони здоров'я нині перебуває в пошуку шляхів побудови нової моделі освіти, відповідної до європейських стандартів. Такий стан потребує зміни парадигми вищої медичної освіти. В умовах стрімкого розвитку інноваційних технологій та доказової медицини, впровадження в практику роботи закладів охорони здоров'я нових методів лікування і діагностики захворювань, новітніх інформаційних і сучасних медичних технологій гостро стоять питання реформування системи медичної освіти. Підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових і загальноєвропейських стандартів з метою посилення конкурентоспроможності вітчизняної вищої медичної освіти, оптимізації умов міжнародної мобільності студентів медичної галузі і розширення можливостей українських медичних фахівців на вітчизняному та міжнародному ринках праці зумовлені проголошенням Україною курсу на євроінтеграцію [1]. Систему

підготовки фахівців для охорони здоров'я слід розглядати у контексті світового розвитку систем охорони здоров'я та вищої освіти.

На сучасному етапі реалізації Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 років пріоритетним є надання якісних медичних послуг. Стратегія реформування вищої медичної школи має за мету підготовку лікаря фахівця з широкими теоретичними знаннями, ерудицією, належним рівнем практичних умінь, здатністю приймати логічні, обґрунтовані рішення в клінічних ситуаціях з розвиненим професійним потенціалом. Якість підготовки випускника медичного вузу залежить від багатьох чинників. Насамперед це професіоналізм викладачів, умови і забезпеченість усіх складників освітнього процесу, мотивація до навчання, сучасні технології навчання та автоматизовані системи контролю знань, організація науково-дослідницької роботи студентів як невід'ємної частини освітнього процесу, виконання індивідуальних завдань і науково-медичних проєктів з елементами досліджень, участь у модернізації навчально-лабораторної бази медичного університету, методичного забезпечення освітнього процесу. Такий підхід обумовлює підготовку майбутнього лікаря, яка ґрунтується на принципах студентоцентрованого, компетентнісного, діяльнісного навчання, полягає у визнанні людини як найвищої соціальної цінності, шанобливому ставленні до прав і свобод, особистісних інтересів і потреб, орієнтації на особу студента як на мету, об'єкт, суб'єкт, результат і показник ефективності виховання, опорі на виховання як на сукупність знань про людину, на природний процес саморозвитку особи, що формується на основі закономірностей цього процесу, відкрита для сприйняття нового досвіду, здатна до творчості у різних життєвих ситуаціях.

Фундаментальним теоретико-методичним підґрунтям проблеми розвитку професійного потенціалу майбутніх лікарів-стоматологів у фаховій підготовці в закладах вищої освіти є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, у яких виокремлено такі напрями розв'язання окресленого питання: теоретико-методологічні основи професійної підготовки А. Алексюка, Г. Васяновича, С. Гончаренка, І. Зязюна, А. Лігоцького, Н. Ничкало, С. Сисоєвої; порівняльно-педагогічні дослідження вищої освіти Н. Абашкіної, С. Вітвицька, В. Зубка, А. Козакова; вищої медичної освіти І. Булах, Ю. Вороненка, Б. Криштопи, Л. Романішиної, Я. Цехмістра, В. Шатило, М. Шегедин; професійний саморозвиток майбутнього фахівця медичного профілю (І. Романишин, М. Савчин), забезпечення функціонування здоров'язбережувальних технологій в освітній галузі (В. Бабаліч, Т. Бондар, Г. Власюк, Г. Голобородько, М. Гончаренко, О. Гончаренко, В. Горошук, Н. Завидівська, Д. Касенюк, Т. Кириченко, А. Турчак, В. Язловецький); порівняльні дослідження у галузі медичної освіти Ю. Поляченко, В. Передерій, А. Волосовець, В. Москаленко; формування професійної компетентності фахівця медичного профілю у зарубіжній науці М. Smith, M. Mulder, T. Weigel і K. Collins.

У процесі наукових пошуків установлено, що у попередніх дослідженнях предмет аналізу розглядався локально, у рамках окремих навчальних дисциплін і не враховував можливості системної фахової підготовки лікарів-стоматологів до

розвитку професійного потенціалу у фаховій підготовці в закладах вищої освіти, що розкриває широкі можливості щодо реалізації нашого дослідження та дозволяє виділити такі суперечності між:

- потребою суспільства в конкурентоспроможних лікарях-стоматологах та недостатнім рівнем їхньої готовності до професійного саморозвитку;

- потенціалом змісту навчання в медичних університетах щодо розвитку професійного потенціалу у фаховій підготовці в майбутніх фахівців стоматологів та недостатнім рівнем реалізації в умовах закладів вищої освіти та впродовж усього життя;

- необхідністю практичного вирішення проблеми розвитку професійного потенціалу майбутніх лікарів-стоматологів у фаховій підготовці в закладах вищої освіти та відсутністю відповідної педагогічної системи та педагогічних умов, що забезпечують її формування.

Закон України «Про професійний розвиток працівників» визначає професійне навчання працівників як процес цілеспрямованого формування у них спеціальних знань, розвиток необхідних навичок та вмінь, що дають змогу підвищувати продуктивність праці, максимально якісно виконувати функціональні обов'язки, освоювати нові види професійної діяльності, що включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців відповідно до потреб галузі [3]. Уточнено, що поняття «професійний потенціал» є багатограним; характеризується сукупністю можливостей особи, які можуть бути використані у певній сфері.

Розвиток знань, умінь та навичок в системі вищої освіти відбувається на компетентнісній основі. Зокрема вміння та навички розвиваються за допомогою використання новітніх інтерактивних технологій навчання та форм занять, зокрема: тематичних зустрічей, круглих столів, лекцій, інтерактивних семінарів-практикумів, практичних занять, обмінів досвідом, тренінгів, дискусій, майстер-класів та інших форм проведення занять. Розвиток знань забезпечується за рахунок навчальних програм, які сприяють розвитку професійної компетентності слухачів, зокрема оволодінню ними інформацією про зміни у законодавчих, нормативно-правових актах і шляхи їх впровадження для функціонування і розвитку галузі охорони здоров'я [2].

До концептуальних засад розвитку професійного потенціалу майбутніх лікарів-стоматологів належать:

- застосування сучасних наукових підходів (системного, компетентнісного, особистісного, аксіологічного, діяльнісного, синергетичного) у процесі професійної підготовки в закладі вищої освіти;

- установа нерозривного зв'язку наукового потенціалу вищої школи і практичної стоматології;

- модернізація педагогічного забезпечення системи вищої стоматологічної освіти;

- поглиблення фундаментальності знань шляхом поєднання спеціальних стоматологічних із суміжними лікарськими спеціальностями;

- фінансове, матеріально-технічне і кадрове забезпечення професійної підготовки лікарів-стоматологів.

Процес формування професійної компетентності майбутніх стоматологів відповідно до вищезазначених концептуальних засад буде ефективним, якщо він удосконалюватиметься і матиме цілісний характер.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоголь А., Панькевич А., Колісник І. Міжнародна професійна компетентність лікаря: проблеми і перспективи при викладанні хірургічної стоматології. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика*. С. 49-51.
2. Кульбашна Я., Нагірний Я. Модель формування професійної компетентності майбутнього стоматолога. *Медична освіта*. 2014. № 1. С. 124-128.
3. Кульбашна Я. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології: міжнародний аспект. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 67-73.
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

РОЗВИТОК ЕТИКИ УСНОГО МОВЛЕННЯ ПСИХОЛОГА

Негря Н. І.

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'ячука»*

Яцюрик А. О.

*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Ролі учасників спілкування визначені їх особистісними та соціальними характеристиками, а також заданою комунікативною ситуацією. Комунікативні статуси співрозмовників впливають на ступінь етикету ситуації. Статус партнерів по спілкуванню визначається за допомогою ряду ознак, таких як стать, вік, національність тощо. Ступінь етикету тим вищий, чим більше ознак розходження між співрозмовниками.

Вимоги мовленнєвого етикету поширюються на усі види мовленнєвої діяльності. Відповідно до цього виділяють етику письмового мовлення, етику усного мовлення й етику слухання. Однак, в процесі підготовки майбутніх психологів найбільш істотними є етика усного мовлення й етика слухання. Розглянемо основні вимоги, пропоновані до даних видів мовленнєвої діяльності, відповідно до правил етикету [1; 2].

В усному мовленні передбачається дотримання наступних правил етикету [3]: